

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

VERONICA GARȘTEA

***LEGENDA ARTEI CORALE
NAȚIONALE***

90 de ani de la naștere

(9 martie 1927 - 16 iulie 2012)

VOCAȚIA

Născută la 23 martie 1927 (nu la 9 martie, cum se celebra în trecut, precizează personal), în satul Hulboaca, județul Orhei, Basarabia, Regatul României, în una din frumoasele primăveri ale plaiului moldav, Veronica Garștea și-a însușit plinar vocația renovatoare a acestui anotimp. Lumina, candoarea, strălucirea și prospețimea specifică s-au imprimat adânc în propria-i ființă, prefigurând contururile unei puternice personalități, deschizătoare de noi drumuri în arta și cultura muzicală corală.

Optimistă, cutezătoare, volitivă, înzestrată cu har creator, cu abilități organizatorice și cu talent muzical de excepție, Veronica Garștea a pornit la drum dintr-o numeroasă familie de țărani moldoveni (opt copii: șase surori și doi frați), în care credința religioasă, evlavia creștină și participarea creativă în corul bisericesc al comunității constituiau o tradiție, o normă de viață și o valoare culturală de mare preț. Alături de tatăl (care poseda o frumoasă voce de bas), de surorile mai mari (soprano, alto) și de fratele său (tenor), copilă fiind, ea a cântat, mai mulți ani la rând, în corul bisericesc din satul natal. [2]

PRIMELE EXPERIENȚE

Aici s-a inițiat și s-a lansat, pe cale orală. Intuitivă și sugestivă, în primele experiențe ale muzicii corale sacre de tradiție ortodoxă, puternic încetățenită, precum ne mărturisește și opera marilor noștri înaintați, cărturari, literați, compozitori, etnografi ai vremii (A. Mateevici, P. Ștefănuță, V. Popovici, M. Berezovschi, M. Bârcă), în mediul popular din Basarabia interbelică.

La început de cale, destinul i-a hărăzit șansa de a se remarca, în calitate de conducător al unui cor de copii, în cadrul Olimpiadei artistice raionale, care avusese loc la Orhei (septembrie 1948). Membrii juriului i-au observat talentul, oferindu-i o scrisoare de recomandare către David Gherșfeld, compozitor, pe atunci, director al Școlii muzicale din Chișinău. Deci, la vârsta de 21 de ani, nu cunoștea încă gramatica muzicală, comisia de examinare, constituită *ad hoc*, în componența căreia era și compozitorul Ștefan Neaga, a sesizat, totuși, marele potențial muzical ce sălășluiește în sufletul tinerei concurente și a acceptat să o înmatriculeze. Astfel, în anii 1948-1952, Veronica Garștea, înaripată de entuziasmul specific tinereții, de dorința sinceră și puternică de a deveni maestru, dar și de spiritul nativ al muncii responsabile, asidue și perseverente, moștenit din educația părintească, și-a făcut studiile de specialitate la Școala de Muzică din Chișinău (transformată ulterior în Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”), pe care le-a finalizat cu diplomă de eminent.[2]

TALENT, DĂRUIRE, MATURITATE ARTISTICĂ

Vasile Chiseliță

Veronica Garștea, prim-dirijor și director artistic al Capelei Corale Academice „Doina”, artistă a poporului din RSSM (1967), artistă a poporului din URSS (1988), laureată a Premiului de Stat al RSSM (1974), Cavaler al Ordinului Republicii (1992), profesor universitar (1984) și-ar fi celebrat venerabila vârstă de 90 de ani și aproape 60 de ani de creație pe tărâmul artei interpretative corale academice.[1]

Remarcabilul eveniment s-ar fi produs, cum e și firesc, pe scena Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, căreia, începând cu anul 1957, protagonista i-a dedicat întreaga sa carieră artistică. Aici, prima femeie dirijor din Republica Moldova a oferit publicului meloman clipe sublime de revelație, înaltă trăire estetică și profundă emanație spirituală, și de această dată, tot în cadrul unui spectacol jubiliar, cu participarea merituosului său colectiv coral, asistată de pianista Aliona Vardanean, de alți maeștri ai artei vocale, spectacol, care ar fi avut loc pe data de 23 martie în Sala Mare...[2]

RECUNOȘTIȚĂ

Și-a continuat studiile la Conservatorul de Stat „G. Musicescu” (1952-1957), unde a fost înmatriculată direct, în afara concursului, grație diplomei sale. În ambele stagii studențești l-a avut ca dascăl, sfetnic și bun îndrumător pe renumitul maestru de cor, profesorul universitar Efim Bogdanovschi, căruia îi va purta tot respectul și întreaga recunoștință. După absolvirea Conservatorului (1957), este repartizată la Filarmonică, în capela corală „Doina”, în calitate de maestru de cor, alături de dirijorul în funcție, Mihail Brezdeniuk. Pe parcursul anului 1958, la recomandarea Ministrului Culturii de atunci, Artiom Lazarev, efectuează un stagiu de perfecționare dirijorală la Moscova în renumitul colectiv coral condus de Alexandr Sveșnikov, vizitând, în paralel, și repetițiile, și concertele altor coruri vestite din capitala ex-URSS (cond. de Vladislav Sokolov, corul „Vladimir Stepanov”). [2]

Efim Bogdanovschi

Alexandr Sveșnikov

Vladislav Sokolov

CONSACRAREA

Asimilând metoda de lucru a marilor maeștri, pătrunzând în tainele și particularitățile dirijatului coral de performanță, cunoscând variate modalități de tratare a celor mai importante creații de gen din repertoriul clasic rusesc și european, audiind pe viu vocile unor reputați cântăreți, inspirându-se din cultura elevată a ansamblului coral de factură academică, Veronicăi Garștea i s-au deschis noi orizonturi în cariera profesională. Întorcându-se la baștină, în perioada anilor 1958-1962, artista activează în calitate de dirijor secund și maestru de cor în capela „Doina”, alături de Vladimir Minin, pe atunci, prim-dirijor, și el un mare maestru, invitat de la Moscova. Prima sa apariție în calitate de dirijor al „Doinei” - își amintește artista - s-a produs la Filarmonică, în anul 1960, cu ocazia unui concert festiv, oferit în onoarea delegației sosite de la București, când au sunat creațiile *Dor, dorule* și *Stăncuța* de G. Musicescu. Acel concert s-a bucurat de un mare succes. El a echivalat, practic, cu consacrarea unui nou nume pe fundamentul artei corale academice din Moldova.[2]

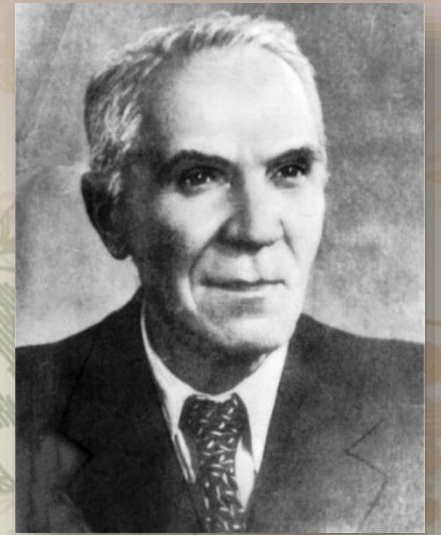
Vladimir Minin

„DOINA”

În anul 1963, după plecarea lui Vl. Minin, dar și după „validare politică”, funcționând totodată ca „anticameră în ierarhia profesională”, aplicată, în special, lucrătorilor din domeniul culturii, Veronicăi Garștea i se încredințează funcția de prim-dirijor și conducător artistic al Capelei corale „Doina”. Astfel, timp de aproape 50 de ani, din 1963, ea conduce neîntrerupt destinele acestui minunat colectiv (fondat în 1930, la Tiraspol, sub îndrumarea lui K. Pigrov), ducându-i faima în lumea mare a muzicii, atât în țară, cât și în străinătate.

Pe parcursul a 55 de ani de la angajarea sa la Filarmonică (1957), destinul profesional al Maestrului Garștea s-a identificat pe deplin cu biografia de creație a Coralei „Doina”, colectiv înregistrat în Cartea de Aur a Onoarei din R. Moldova (1974) și învrednicit cu titlul onorific de „Capelă Corală Academică” (1977). Corala, care cuprindea prin anii '60-80 până la optzeci de membri, a devenit pentru ea o adevărată familie, o a doua casă. „În „Doina” - menționează cu mândrie artista -, eu am crescut, m-am format ca specialist, ca muzician și, totodată, am învățat să vorbesc cu oamenii”. [3]

K. Pigrov

VERONICA GARȘTEA

a aparținut unei generații de elită care a creat și a promovat valori spirituale autentice

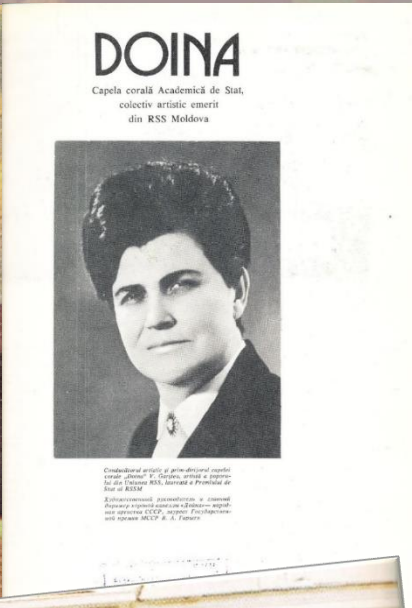
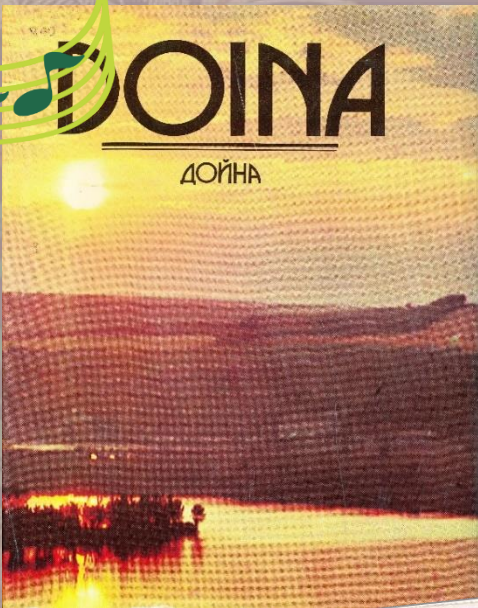

MESAGERUL SPIRITUALITĂȚII

Sub bagheta protagonistei, Capela a desfășurat o amplă activitate concertistică, devenind mesagerul spiritualității și culturii plaiului nostru pe cele mai prestigioase scene ale lumii. Harta turneelor sale cuprinde atât teritoriul republicii, imensul spațiu al ex-URSS (de la Riga, Vilnius, Tallinn până la Petropavlosk-Kamciatskii), cât și alte țări din străinătate. Primul turneu internațional l-a susținut în România (1958), urmat de cele efectuate în Franța (1980, 1992), Cehia și Slovacia (1987), Spania (1991, 1994), Coreea de Nord (1992), Italia (1994, 1996, 2000), Grecia (2002), Elveția, Rusia (2003) ș.a., inclusiv memorabilul concert în sala Ateneului Român din București (1991). Peste tot unde a evoluat de-a lungul anilor, în formație restrânsă sau completă, a capella, cu pianul sau alături de Orchestra simfonică a Filarmonicii Naționale, CCA „Doina” și dirijorul său au cules cele mai frumoase aprecieri din partea publicului și a specialiștilor, multe dintre ele fiind reflectate în zeci de articole de presă, în unele studii științifice, precum și în monografia „Doina”, elaborată de I. Miliutina (Chișinău: Hyperion, 1990), în documentarul cinematografic „Doina” (Telefilm-Chișinău) ș.a. [2]

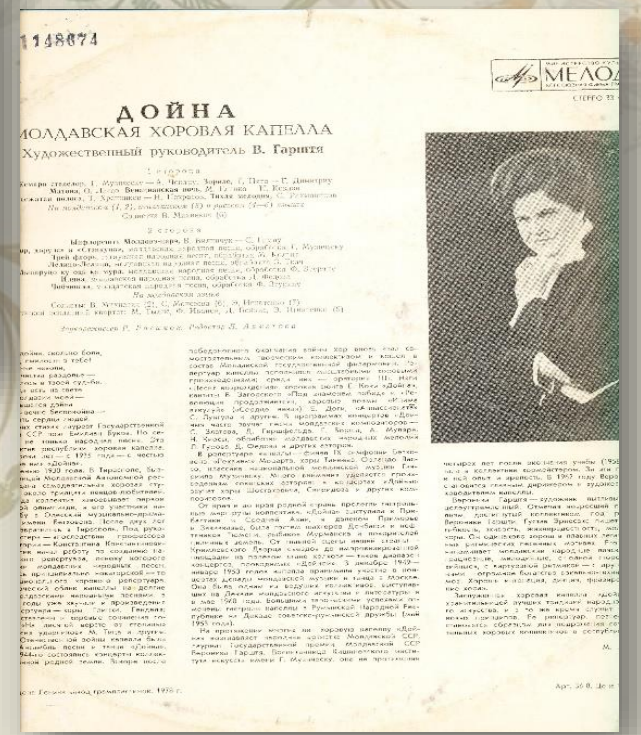

OPERA

Inainte de concert
Перед концертом

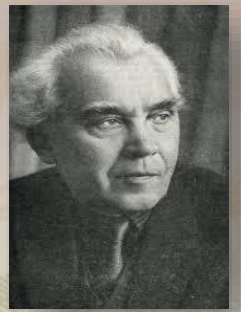
© П. Бессань, фотография, 1970 г.

Апр. 26, 80 г.

GESTICULAȚIE CANTABILĂ

De obicei, sursele bibliografice evocă tehnica vocală și corală de excepție, precizia intonației, finețea ansamblului, echilibrul sonor perfect, amplitudinea și varietatea repertoriului, potențialul creator, măiestria interpretativă elevată, profesionalismul, varietatea timbrală, profunzimea și bogăția expresiei muzicale, copleșitoare și impresionantă, stăpânită de o gesticulație cantabilă, suplă, sigură și impecabilă ale dirijorului. Toate acestea i-au asigurat colectivului virtuți artistice deosebite, în consens cu acea lume a simbolismului muzical, care se leagă de semnificația emblematicului gen popular „doina”, pilon al spiritualității noastre, element indispensabil al patrimoniului cultural imaterial. Însuși fenomenul coral „Doina” a constituit deseori obiectul venerației și profundei admirații din partea unor specialiști de marcă, printre care dirijorii V. Minin, G. Ernesaks, O. Cekigean ș.a. Sub îndrumarea, în colaborare sau cu susținerea directă a Veronicăi Garștea, în corala „Doina” s-au format, s-au lansat, au activat sau încă mai activează numeroase personalități ale culturii muzicale autohtone, printre care dirijorii Teodor Zgureanu (1967-1976), Eugen Mamot, Vasile Condrea, Anatolie Jar, interpreții de muzică populară Nicolae Sulac (1958-1960), Angela Păduraru, Nina Ermurachi ș.a. În acest colectiv a cântat, de altfel, și Cristofor Teodorovici, fost preot, tatăl compozitorului și cântărețului Ion Aldea Teodorovici.[2]

G. Ernesaks

Teodor Zgureanu

Eugen Mamot

Anatolie Jar

PROFESIONALISM

Muziciană talentată, care a simțit în profunzime finețea melosului național și specificul muzicii academice universale, bun organizator, Veronica Garștea a reușit să ridice nivelul artistic al colectivului pe o treaptă mai înaltă. Sub conducerea iscusită a maestrului, corala și-a însușit un repertoriu vocal și vocal-simfonic impunător. Programele sale concertistice valorifică cele mai reprezentative creații din repertoriul clasic național și universal, precum și alese nestemate folclorice în prelucrare corală. [2]

CADRANUL SONOR

Spectrul genurilor și stilurilor muzicale este foarte variat și bogat. El cuprinde lucrări aparținând unor epoci și școli diferite: de la preclasicism la contemporaneitate, de la compozitori ai școlii naționale la cei ai școlilor rusă, germană, franceză, italiană, spaniolă, poloneză etc. Cadranul sonor al CCA „Doina” unește într-un univers sonor integru creații dintre cele mai diverse ca factură și stil: de la producții monumentale, ample (cantata, oratoriul, simfonia, poemul coral sau vocal-simfonic) la miniaturi arhitectonice, de maximă intensitate și concentricitate (liedul, romanța, cântecul ș.a.). Un rol important îl au lucrările inspirate din cultul religios creștin, din tematica biblică. Se impun prin grandoare și strălucire așa genuri precum Requiem, Messa, Oratoriul, Te Deum, Stabat Mater ș.a., creații antologice în domeniu, semnate de marii maeștri ai muzicii universale și ruse (Orlando di Lasso, Palestrina, J. S. Bach, L. van Beethoven, W. A. Mozart, G. Rossini, G. Verdi, J. Haydn, G. F. Haendel, L. Cherubini, C. Orff, Ch. Gounod, S. Taneev, M. Glinka, S. Rahmaninov, Gh. Sviridov, P. I. Ceaikovski etc.). Printre acestea sunt și lucrări aparținând compozitorilor din Republica Moldova și România (G. Musicescu, M. Berezovschi, E. Doga, Z. Tkaci, A. Stârcea, V. Zagorschi, T. Zgureanu, T. Chiriac ș.a.). [2]

STATUT PROFESIONAL

Măiestria, rafinamentul artistic elevat, ținuta academică și resursele interpretative polivalente ale CCA „Doina” pledează în favoarea unui statut profesional de cea mai înaltă probitate, pe care și l-a câștigat de-a lungul a peste cinci decenii sub îndrumarea Maestrului Veronica Garștea. Obiect de admirație pentru publicul meloman, temă de studiu pentru specialiști, muzicologi, istorici ai artei, model de inspirație pentru compozitori și maeștri de cor, acest colectiv reprezintă o adevărată instituție culturală, de prim rang în ierarhia valorilor naționale. Ajunsă la vârsta împlinirilor, a maturității profesionale, maestrul, dirijorul, omul de creație Veronica Garștea ne mărturisea, cu toată ardoarea și sinceritatea curată, aproape infantilă, a sufletului său de artist, că își dorește, alături de CCA „Doina”, o mai bună cunoaștere, apreciere și valorificare a artei corale în contextul culturii muzicale moderne. Biografia sa de creație, experiența profesională bogată, destinul artistic zbuțuit, dificil, adesea contestat de unii și adulat de alții, strădaniile, devotamentul și fidelitatea întru slujirea artei și a adevărului merită toată atenția cercetătorilor, pentru a dezvălui publicului larg și specialiștilor imaginea unei mari personalități în istoria muzicii naționale, maestrul Veronica Garștea. [2]

Ulterior a activat și ca profesor la Academia de Muzică „Gavriil Musicescu” din Chișinău (azi Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice). Printre studenții săi se numără și artistul emerit al Republicii Moldova, Anatolie Jar, actualul dirijor al Capelei Corale „Doina”.

Dirijorii au fost: D. Gerșfeld (din 1940), M. Kononenko (din 1945), V. Minin (din 1958), V. Garștea (din 1962), A. Jar (din 2012), Ilona Stepan (din 2013).

Au colaborat cu dirijorii T. Zgureanu, V. Condrea.[4]

A SPUS ADIO ACESTEI LUMI...

Distinsa Doamnă a cântului coral din Moldova, dirijorul și maestrul Veronica Garștea a încetat din viață și ne-a părăsit întru lumea celor drepecți. Dumnezeu să o odihnească. Eterna memorie și recunoștința urmașilor, a discipolilor, a admiratorilor și a oamenilor de bine să Vă aducă mereu printre noi!

Vasile Chiseliță.

Corpul neînsuflețit al artistei a fost dus la Catedrala „Sfânta Teodora de la Sihla”. A fost înmormântată la Cimitirul Central din Chișinău. (Cimitirul Armenesc)

16 iulie 2012. [5]

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
FILARMONICA NAȚIONALĂ „SERGHEI LUNCHEVICI”

Vineri, 22 martie 2013, ora 18.00
Sala Mică

In Memoriam
Veronica Garștea

Capela Corală Academică „Doina”
Director artistic și Prim-dirijor
Ilona Stepan, Artistă Emerită

Dirijor: **Anatol Jar**, Artist Emerit
Solistă: **Aurelia Ciobanu**, mezzo-soprano
La pian: **Natalia Ciumac**

În program
Creații ale compozitorilor:
K.Hasler
G.Sviridov
E.Mezzetti
C.Franck
G.Caccini

Prezintă: **Cristina Paraschiv**, Artistă Emerită

PREZENȚE ÎN CULEGERI: ARTICOLE

Telegramă

Chișinău, săptămânalul *Hogruzzl*, 5, ap. 37
Gheorghe și Eugenia Marin.

Am fost zgudat de vestea despre moartea tragică a
cantantului Ion și Doina. Moartea cruntă și stupoală la răpiti
la înderea moartei în tânăra viață pe cei mai iubii și
la înaintea noastră. Împreună cu Dumneavoastră îi dăruim
praga republicii, îi deplăgem întreg poporul, îi deplăgem și
pe voi.

Vă exprim Dumneavoastră, întregii familii, rudelor și
intimilor profunde condoleanțe în legătură cu pierderea
suferabilă.

Mircea Ștegar,
Președintele Republicii Moldova,
or. Chișinău, 31 octombrie 1992

**"reaprindeți
candela-n
căscioare..."**

La 30 octombrie a. e., ora 2.30, în apropierea aer
portului, jandarmii din România, în urma unui accident
de zbor, au produs vătămări fizice Doina Teodorovici și
suiului ei, compozitorul și interpretul Ion Aldea Teodorovici.
Doina Teodorovici a murit la Chișinău la 15 noiembrie

După absolvirea școlii medii nr. 1 din capitală, se înscrie
la Liceul nr. 1 din Chișinău. În 1979, la Facultatea de Limbă și Literatură română
și o teză de licență în 1979.
faptul său artistic s-a manifestat încă din copilărie.
Încă din vârstă de 6 ani și până în clasa a 8-a,
la Teodorovici participă la diverse festivaluri în România
Teodorovici "Moldova-Film", Cosocostea, studiază muzică
clasică. De asemenea, timp de mai mulți ani, activează
ca membru "Moldova-Film" și ca interpretă la diverse
teatre: Algeria, Mongolia, Germania, Bulgaria și alte țări.
În 1982, Doina Teodorovici își descoperă o altă latură
artistică și, cea de interpretă de estradă. Din acel an
s-a dedicat în totalitate muzicii populare și
s-a dedicat în totalitate muzicii populare și
s-a dedicat în totalitate muzicii populare și

Telegramă

or. Chișinău,
săptămânalul *Hogruzzl*, 5, ap. 37

Stimatele doamni Eugenia și Gheorghe Marin,
În numele Guvernului Republicii Moldova și al meu
personal vă mulțumesc că vă ați acordat conștientă la
legătură cu decesul prematur al Doinai și Ion Aldea
Teodorovici, copiii Dumneavoastră.

Cu respect,
Andrei Sangheli,
Prim-ministru
al Republicii Moldova

ca să, "Măstărea Căpitan" și altele, cântărea Doina
Teodorovici devine simbolul Moldovei.
La începutul anilor cinci, pentru talent, menită îndelungată
pe scenă și spirit civic, Doina Teodorovici s-a acordat titlul
de Artistă Emisă a Republicii Moldova.

În anul 1954 Teodorovici s-a născut la 7 aprilie 1954 în
orașul Leova din sudul republicii. După absolvirea școlii
primare, urmează studiile la Școala de muzică "E. Coca" din
Chișinău, apoi la Școala de muzică din orașul Tiraspol
(instrumentul aerofon).

În 1975, după demobilizare, activează în formația
"Cantareții" din Chișinău.

primele creații
"Invitații", "Se
a fost colaborat
dramaturgii D. N.
muzica la spectacole
le cinstite "Foc
vă" și altele au de
noastră spre lucrări
în anul 1981
la Conservatorul
compozitor. În
valoarea, cum ar
mai multe lucrări
mai, poemă-rom
și muzica la mal
Un cântec al
Grigore Vieru, C
Doina Teodorov
contribuie la mo
poporului nostru.
"Reaprindeți can
devorți înimi ca
poporului nostru
Lăsați, a Tricolor
Republicii Moldov

Ion și Doina

Doina și Ion

Compozitorul și interpretul Ion Aldea Teodorovici a fost
laurent al mai multor concursuri naționale și internaționale,
dar pentru meritele sale în dezvoltarea muzicii și a
acordării titlului de Artist Emerit al Republicii Moldova.

Ne vor servi ca exemple în lupta noastră de eliberare
națională și întregire, vom păstra pentru totdeauna în inimă
mărețele cântărețului la dezvoltarea muzicii și a
câștării și înaintării noastre. — Doina Teodorovici și
Ion Aldea Teodorovici.

Ion Aldea Teodorovici, Mihail Cosocostea, Ion Uzunov, Maria Bălaș, Mihail Cimpoș, Ghemolă Ciabăno, Mihail
Căpitan, Vasilică Agachi, Doina Teodorovici, Ion Aldea Teodorovici, Ion Aldea Teodorovici, Ion Aldea Teodorovici, Ion Aldea Teodorovici,
Gheorghe Ștegar, Ștefan Păvălaș, Serghei Lunchevici, Andrei Știrbănoș, Olga Ciabăno, Vasilică Căpitan, Vasilică Căpitan,
Nicoșie Căpitan, Nicoșie Căpitan, Răzvan Bogdan, Ion Știrbănoș, Zăbala Jula, Valeriu Căpitan,
Alexandru Ștegar.

Leonida Lari
**Recviem Doinai
și lui Ion**

Și uităm greier tăcu
Dacă vîntul aspru sufla,
E toamnă frică de-acu
Și trunzale cad a-nproprie.

Și moartea cu pas tăcut
Se-afieaptă spre noi printre sfere,
Și învins vom spîrîi dinți
Doar frunzule astăzi cadere.

Și pînă un glori oscurant,
Că domul din dor ne-a luat,
Din domul de cînt printre țigari.

**Ei vor rămîne n
inimile noastre**

Atîi de uim și melancolie au fost buni dînie noi prii
noștri cei mai scumpi și dragi — Doina și Ion Aldea
Teodorovici.

Geniile ne sînt sufletul și inima copilărie de dînie
măreț vîene nu ne vom putea lepăsa cu lipsa lor fizică.
Doina și Ion Aldea melodiilor noastre, ai ne-au cînt
Căntec mîiere cum sîntem alții. Ei au fost cei care și
vocea lor au făcut să răsună poezia noastră și, așa
prezidenții în lume, prin ei căpîndu-și respectul
aprecierea.

De serapatate ori cîntecul lor ne-avea pătrîns firea și
la rădăcina inimii. Dar iată, voi, de acum încolo ale
rîmîne să răsună fără dînie, cu, prieteni noștri, fiind a

48 (478)
Q 89

DIALOGURI LA FOCUL DIN VĂTRĂ

Luminița Dumbrăveanu

Eugen DOGA

*Muzica
este prima și ultima mea iubire*

CELESTIA
ACADEMICA

naștere, un creator aparține unei etnii, prin cultură, educație sau mediu artistic
poate fi influențat de alte culturi sau spații culturale. Muzica lui Eugen Doga este
românească prin filonul folcloric, dar are filiații și cu marii compozitori ruși sau
compozitori din alte țări europene, care au avut o deschidere pronunțată spre fe-
nomenul muzical viu, manifestat pregnant într-o anumită cultură muzicală. Ceea ce
trebuie subliniat în acest context este faptul că muzica lui Eugen Doga este marcată
de o puternică originalitate, realizată în mod firesc, fără ostentație.

De ce muzica maestrului Eugen Doga pătrunde atât de greu pe piața României?
Probabil, peste tot se întâmplă același fenomen, valorile autentice pătrund mai
greu. Acum suntem sufocați de subcultură și producții mediocre, care prind la
un anumit tip de public, mai puțin educat, dar numeros, dornic să-și impună zgomos
și os preferințele. Se știe însă, că mărea artă întodeauna răbătește, chiar dacă mai
târziu. Muzica lui Eugen Doga urmează încă să aibă succes în România și asta se va
întâmpla neapărat. Tu vei colabora cu mare plăcere și bucurie cu acest valoros
compozitor român. Compozitorii moldoveni se vor împune, pentru că sunt compo-
zitori români. Fiecare creator este o voce unică, floare cu un parfum aparte, care
influențează într-un fel lumea prin vocea sa inconfundabilă. Moldovenii, ca parte a
neamului românesc, au multe de spus și de dăruit, așa cum o fac poezia și oamenii
de cultură de peste Prut. Spiritualitatea românească trebuie reînțegrită pentru a
oferi cât mai mult diversității europene."

Veronica GÂRȘTEA, director artistic și prim-dirijor al Caplei Corale Aca-
demice *Doina*, Chișinău:

„El cunosc pe Eugen Doga încă din anii 60 ai secolului XX, din anii studenției
la Conservatorul din Chișinău. Cînta la violoncel și scria de muzică frumoasă,
și nu e muzică proastă, dar nimeni nu scrie ca Eugen Doga, care are stihul său
inconfundabil. Muzica lui este melodioasă, venită din suflet, plină de expresie și
de personalitate dăruită cu har divin. Poate de aceea, chipul lui a rămas senin și
frumos ca la treizeci de ani. El trăiește viața prin muzică, el dăruiește publicului
muzica sufletului său și o face cu o impresionantă generozitate și pasiune. Eugen
Doga este un spărgător de tipare, el a deschis calea pentru un nou tip de creație
cu un nou suflu artei muzicale moderne. S-a lăsat influențat de muzica marilor
său, să prezinte lumii frumusețea și simplitatea ei, ceea ce a impresionat profund și

ACADEMICA

EUGEN DOGA
COMPOZITOR, ACADEMICIAN

Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău.

Sărbătoarea Corului
Ediția a III - a Sărbătorii Corului.

— Dintre poezi colaborați mai mult cu Grigore Vieru și Vasile Romanciu. Sunt poezii cei mai apropiați de stilul folcloric și cei mai valoroși în acest sens. Cum a început colaborarea, cum l-ați convins să vă scrie texte pentru cântece?

— Cu Vasile Romanciu colaborez de mai mult timp. Îndrănesc să-l consider prieten și-i sunt foarte recunoscător pentru tot ce a făcut pentru mine. Sufletele noastre deseori erau pe aceeași lungime de undă. Îmțeleneam m-a înțeles ce voiam să exprim printr-un cântec amare. Nu a fost nevoie să-l convins să-mi scrie texte, a făcut-o cu multă plăcere. Scrioare pentru mama, *Busuioac înălțurim, Anii nu se uită-n calendar* sunt doar câteva din cântecele scrise pe versurile lui Vasile Romanciu. Cu poezii Grigore Vieru am conlucrat destul de fructuos. La propunerea dămineiului, am reușit să înregistrez în fondurile RadioTV mai bine de 30 de cântece, la unele din ele, Grigore Vieru semnează și versurile și muzica: *Veștea asta nu-i a mea, Pe ostrovul Prutului, Chișinăul meu iubit și multe altele.*

— Aveți în repertoriul dvs. multe cântece familiale sau de familie: „Cine are-o surioară”, „Am și eu un nepoțel”, un cântec pentru verișori. „Verișorii care-l am” ș.a. Umii consideră că acestea ar fi niște cântece speculative, dvs. ce ziceți?

— Eu așa mai adăuga *Busuioac înălțurim, Casa părintească nu se vinde, Zborăv păsărilor-n cruce* ș.a., cântece îndrăgite de public, care sunt deosebit de solicitate, dar nu pot fi plătite la capitolul „speculative”.

— Muncii de mai mulți ani în Orchestra de Petre Neamțu. Ce am văzut în compania „Teleradio-Moldova” e la opera și Până la Orchestra Folclor, am luată, condusă de V. Goia, apoi cu Orchestra de Ion Dascăl. Astăzi mă simt onorat să lucrez cu feciorii dvs. și ce rețină la spectacole, pe anul 3 la AMTAP literară, condusă de Marin Reșcu de muzică populară și eu în Austria. Mă bucur să lucrez cu ei.

— Ai avut spectacole, am avut de mare succes în Biblioteca științifică din Chișinău.

Casa părintească nu se vinde
100 de cântece din repertoriul lui Mihai Ciobanu

36

— Dintre poezi colaborați mai mult cu Grigore Vieru și Vasile Romanciu. Sunt poezii cei mai apropiați de stilul folcloric și cei mai valoroși în acest sens. Cum a început colaborarea, cum l-ați convins să vă scrie texte pentru cântece?

— Cu Vasile Romanciu colaborez de mai mult timp. Îndrănesc să-l consider prieten și-i sunt foarte recunoscător pentru tot ce a făcut pentru mine. Sufletele noastre deseori erau pe aceeași lungime de undă. Îmțeleneam m-a înțeles ce voiam să exprim printr-un cântec amare. Nu a fost nevoie să-l convins să-mi scrie texte, a făcut-o cu multă plăcere. Scrioare pentru mama, *Busuioac înălțurim, Anii nu se uită-n calendar* sunt doar câteva din cântecele scrise pe versurile lui Vasile Romanciu. Cu poezii Grigore Vieru am conlucrat destul de fructuos. La propunerea dămineiului, am reușit să înregistrez în fondurile RadioTV mai bine de 30 de cântece, la unele din ele, Grigore Vieru semnează și versurile și muzica: *Veștea asta nu-i a mea, Pe ostrovul Prutului, Chișinăul meu iubit și multe altele.*

— Aveți în repertoriul dvs. multe cântece familiale sau de familie: „Cine are-o surioară”, „Am și eu un nepoțel”, un cântec pentru verișori. „Verișorii care-l am” ș.a. Umii consideră că acestea ar fi niște cântece speculative, dvs. ce ziceți?

— Eu așa mai adăuga *Busuioac înălțurim, Casa părintească nu se vinde, Zborăv păsărilor-n cruce* ș.a., cântece îndrăgite de public, care sunt deosebit de solicitate, dar nu pot fi plătite la capitolul „speculative”.

— Muncii de mai mulți ani în Orchestra de Petre Neamțu. Ce am văzut în compania „Teleradio-Moldova” e la opera și Până la Orchestra Folclor, am luată, condusă de V. Goia, apoi cu Orchestra de Ion Dascăl. Astăzi mă simt onorat să lucrez cu feciorii dvs. și ce rețină la spectacole, pe anul 3 la AMTAP literară, condusă de Marin Reșcu de muzică populară și eu în Austria. Mă bucur să lucrez cu ei.

— Ai avut spectacole, am avut de mare succes în Biblioteca științifică din Chișinău.

Corala VOCILE PRIMĂVERII

38

Vlad OLĂRESCU
ÎNFIEREA DIN URMĂ

Când Nicolae Sulac cânta, K.G.B.-iștii își stergeau lacrimile cu... pistoalele

...torским заместом) делает основным выявлении содержания музыки лирическую выразительность. И это еще больше подчеркивает «большую утрату».

Народная артистка СССР Мария Яценко находится в расцвете творческих сил. Последним рождением она выступала во многих городах страны, за рубежом, при этом география ее концертов и спектаклей самая обширная — от США до Японии. Каждая встреча с артисткой — это встреча с осязаемыми чертами ее дарования. И всякий раз Мария Яценко предстает перед слушателями в процессе беспрерывного совершенствования. А в этом — залог настоящего успеха в искусстве.

ВЕРОНИКА ГАРШТА

Творческий путь народной артистки Молдавской ССР, лауреатки Государственной премии республики Вероники Гаршты тесно связан с одним из ведущих художественных коллективов Советской Молдавии — хоромой филармонии «Дойна». Катаясь против славянской дуги, коллектив расцвету национального исполнительского искусства, широкому распространению народного творчества, а также произведений молдавских композиторов, созданных на протяжении почти четырех десятилетий.

«Дойна» зародилась в Тирасполе — столице Молдавской Автономной Республики. В 1934 году правительство МАССР внесло решение о преобразовании в студию кружка любителей хоромой музыки. На начальной стадии существования коллектива первоначально значимое место в творчестве художественного руководства, формирования репертуара. И тогда на помощь молдавским музыкантам пришел работавший в Одессе хормейстер К. Пиэро, один из крупнейших мастеров русского и советского хоромой искусства, ученик С. Гаврилова, продолжатель традиций московской хоромой школы. В создании репертуара «Дойны» видную роль сыграли одесские композиторы: С. Орфес, Л. Гутов, Н. Виллинский, К. Давыденко. Они явились авторами первых в советской молдавской музыке обработок народных песен и танцев, наряду тем самым традицию творческой дружбы коллектива с другими республиками, которую он успешно проводит в жизнь и поныне.

Special pentru Sărbătoarea Corului compozitorul Marin Stănescu a compus piesa «Casa ta, aniversari versurilor Radmila Popovici - Paroschiv, Cîntăc «Casa ta» va fi interpretat în prima audiere de corul unitii al municipiului.

Academicienii Gheorghe Muntea

Prof. Lavinia Todor Agarie

Academicienii Anadorea - Eritan

Versușka Gupcea

Bianca Ștepan

Academicienii Teodora și Anto Plăntan.

Ge.Y. Probulă, e vorba de o experiență interactivă exagerată, dar și prilejuri din partea distinsilor profesioniști?

— Să! Totuși vreau să scriu. Severa examinatorei cântăci să mă conștientizez: tenaj. "Nu vă neliniștii, țineți dinți în puiți răzându-și dinții și puiți face pește dintr-o ure, săpălimi, dar să-mi răpăduști seapăra". Am ieșit "puiștii" de la acest examen, am cântat în profesoria de muzică, pe la colegii, dar am avut în felul acesta bucurarea înțelegerii. În sfârșit, la prima manșă în acest examen, am avut profesoria în fața mea. În rugămintea lor cobăvii, misionarii și exprima recunoștința față de Allah astfel: "În mulțumesc Allah, că mi-a fost vorba și în țară". La care mi-a adăugat: "Deși sunt și femeie, și divorț de profesie, recunosc: sunt dirijor! Mă bucur, dirijor! e o profesie înfrățită". Acum mă dumăzesc de-a înțeleg. Iubitorilor dănaștii era, de fapt, o dată mixată pentru felul la care eram prezentat la acest examen. Fie înțeleg, avea un comportament aparte — aprinsă mult răscolita în adapte la mare cantitate, un suport adăugat, fidelitate, interesul meușchi. Acorda audiența numai când era dispusă pentru comunicare. Deoarece nu era plăcută, nu avea multe prieteni. Toate visele pe care i le-am scris în ultimii săi ani de viață, au fost, cel puțin pentru mine, evenimentele mari. Discuțiile durau ore în șir...

— Tereșe, la înțelegere am avut parte de multe profesori cu vocație, la armonie și solfaj — L. Berou, la polifonie și forme muzicale — S. Tabou, la pian — A. Chisnoiu și H. Iordanșchi, la ansamblul coral — L. Axionov, I. Popescu, T. Bogdanovici, Gh. Ștefan, iar la teoria muzicii — I. Tiholșchi și G. Cădăreanu, la teoria pianofortului — I. Ștefan, la folclor — L. Axionov. În anul amintit eu o deosebită satisfacție de a mă la cunoaște în țară și în străinătate. Tereșe, spre exemplu, va răgi, care este prima țară, roșii de bărbăți multumesc în rugămintea lor călăuză: "Ce aș putea să scriu despre a Conservatorului din Sankt-Petersburg I. Tiholșchi. Când înțeleg despre creația vocației compozitorilor, nu înțeleg exemplul cu vocea sa, acompaniindu-se la pian. Avea o voce splendidă, o musică moale, cu o cântăreală aparte, care te transporta în țară. La toate orele rezervă timp pentru a se uita în muzica nouă, în afara programului. În calitate de

REFERINȚE CRITICE

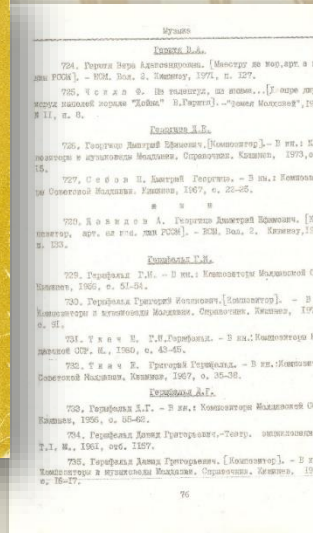
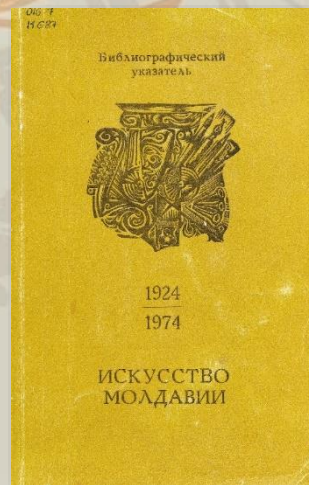
торским замыслом) делает основным средством выявления содержания музыки лирическую выразительность. И это еще больше подчеркивает «быть утрате».

Народная артистка СССР Мария Вислу находится в расцвете творческих сил. Последним рождением она выступала на юбилей городских срамах, из рубриком, притом география ее концертов и спектаклей самая обширная — от США до Японии. Каждая встреча с артисткой — это встреча с новыми чертами ее дарования. И всякий раз Мария Визну предлагает перед слушателями и процессе беспрестанного совершенствования. А в этом — залог настоящего успеха в искусстве.

ВЕРОНИКА ГАРШТА

Творческий путь народной артистки Молдавской ССР, лауреатки Государственной премии республики Вероники Гаршты тесно связан с одним из ведущих художественных коллективов Советской Молдавии — хоровой капеллой «Дойна». Художка прошла славный путь, содействуя расцвету национального исполнительского искусства, широкому распространению народного творчества, а также произведений молдавских композиторов, созданных на протяжении почти четырех десятилетий.

«Дойна» зародилась в Тирасполе — столице Молдавской Автономной Республики. В 1934 году правительство МССР приняло решение о преобразовании в студию кружка любителей хоровой музыки. На начальной стадии существования коллектива первостепенное значение имели вопросы художественного руководства, формирования репертуара. И тогда на помощь молдавским музыкантам пришла работавшая в Одессе хормейстер К. Пигров, одна из крупнейших мастеров русского и советского хорového искусства, ученица С. Тагеева, продолжатель традиций московской хоровой школы. В создании репертуара «Дойны» видную роль сыграли одесские композиторы: С. Орфеса, Л. Гура, Н. Вилниский, К. Дачевский. Они явились авторами первых в советской молдавской музыке обработок народных песен и танцев, наместив тем самым традицию творческой дружбы коллектива с другими республиками, которую он успешно проводит в жизнь и настоящее.

ИСПОЛНИТЕЛЬСТВО

АКАДЕМИЧЕСКАЯ ХОРОВАЯ КАПЕЛЛА «ДОИНА»

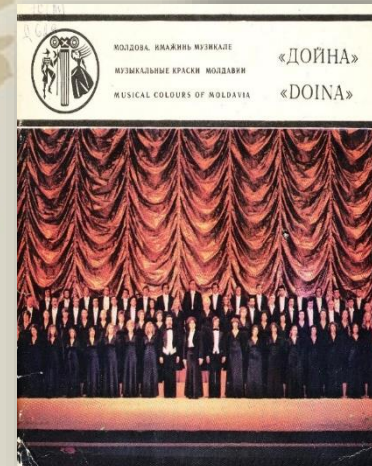
*Люби, дойна, сколько бои,
Служи, сколько в небо!
И глотай мели,
И дай тебе свободу —
Вос стана и твою судьбу.*

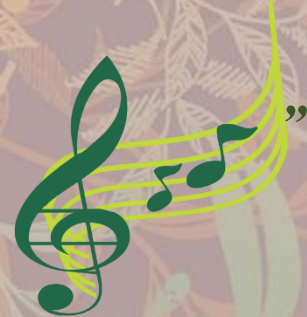
В. Миллик Вукос

Хоровое пение в Молдавии имеет давние традиции. Однако подлинного расцвета этот вид музыкального исполнительства достиг лишь при Советской власти. После образования в 1924 году Молдавской Автономной Советской Социалистической Республики здесь, как и во всей стране, возникла новая форма культуры — массовая художественная самодеятельность, охватившая тысячи людей и открывшая путь в искусство многим талантам из народа.

На этой богатой почве выросли первые в республике профессиональные творческие коллективы. Одним из них — «Дойна», получившая свою историю с великой хоровой ступицей, возникшей в 1930 году в г. Тирасполе, «Дойны» МХСР. Среди участников студии не было ни одного профессионального певца, зато все они обладали хорошими музыкальными способностями и большой любовью к искусству. Для занятия со студийцами Пигров, с именем которого связан первый этап истории академической культуры Советской Молдавии, К. К. Пигров — воспитанник Петербургской русской консерватории А. К. Лядова и Г. А. Соловьева, еще в предвоенные годы выдвигавшийся в число ведущих хоровых дирижеров России.

О том, как складывалась капелла, каковы были условия ее деятельности в те далекие годы, какие трудности приходилось преодолевать молдавскому коллективу, пишет К. К. Пигров в своем воспоминании «Мои работы в «Дойна». Набрал человек двенадцать — двенадцать пять и бегутся о репертуаре для него. «Какой был репертуар коллектива, что исполняла капелла в эти первые месяцы своей жизни? В основном это были революционные песни, русские и украинские народные песни. Обработок

„Un mare om al culturii naționale, o personalitate puternică, Veronica Garștea va rămâne veșnic în amintirea noastră pentru talentul și dăruirea cu care ne-a împărtășit pasiunea sa pentru arta interpretativă și măiestria dirijorală”

M. LUPU [6]

UNIVERS MUZICAL

- Festivalul "Mărișor" 2006;
- Festivalul concurs "Doină timpurie" "Gereme" în memoria Doiniei și a lui Ion Akkio-Teodorovic;
- "Invită Maria Blesu" (în parteneriat cu Uniunea Muzicienilor);
- Festivalul Internațional de Teatru, Biennale Teatrului "Eugene Ionesco";
- Festivalul Național de Teatru (Teatrul "Mihai Eminescu");
- Vă mulțumim pentru interviu și vă dorim succese în continuare.

Parascovia Berghie,
vicepreședinte al Uniunii Muzicienilor,
Om Emerit

UN DESTIN FERICIT
VERONICA GARȘTEA - 50 ANI DE CARIERĂ ARTISTICĂ

Cincizeci de primăveri au trecut ca cincizeci de clipe trăite din plin, în unison cu faimosul colectiv artistic Capela Corală Academică "Doina".

În vara anului 1948, Vera Garștea, o tânără energetică cu o privire plină de viață și un suflet șeros de cunoștințe, cu o inimă dornică de a convinge-o lume întreagă de harul său a susținut admirația la Școala de muzică "Șt. Neaga" și, mai apoi, la Conservatorul "G. Mușcicov" (1952-1957), unde, studențiască dirijată coral cu Efm Bogdanovitchi, pe atunzi tânăr culezător, care a descoperit și susținut în discipola sa personalitatea artistică. Anume această personalitate au remarcat-o mai apoi și maestrul A. Svegnikov (împreună cu dumnellul) În 1958 V. Garștea și-a perfecționat măiestria la Moscova). V. Mini (pe atunzi conducător al Caplei "Doina"). Din anul 1957, absolventa Conservatorului "G. Mușcicov" Veronica Garștea

UNIVERS MUZICAL

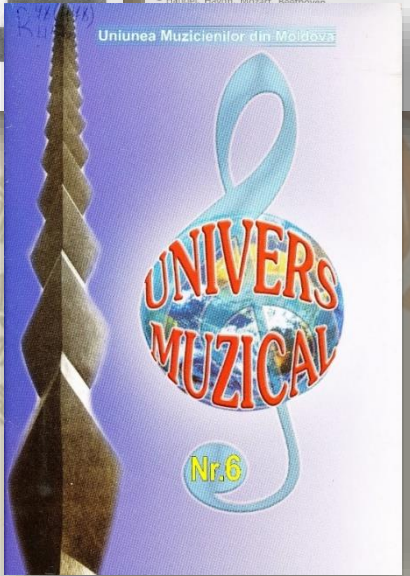
devine maestrul de cor, iar în anul 1962 preia de la reputatul dirijor Vladimir Minin funcția de prim-dirijor al Caplei corale "Doina", pe care o deține și în prezent. Multe s-au petrecut în această perioadă - succese și extenuări, aprețieri și neînțelegeri, victorii și sacrificii, trofee și muncă de zi cu zi, maestrul Veronica Garștea rămânând un obiect de venerație și admirație pentru publicul meloman, model de inspirație pentru compozitori și dirijori. Activitatea sa artistică a devenit temă de studii pentru muzicologii, critici de artă și jurnaliști. Și acest fapt nu e îndemăntător, deoarece dirijorul Veronica Garștea trece fiecare piesă corală prin prima suflătuții său, molsplindul-i pe toți cei 70 de artiști ai coralei cu încredințarea psihologică și emotivă a creației interpretate.

Repertoriul Caplei Corale Academice "Doina" valorifică cele mai reprezentative opere din palmarusul clasic național și universal, precum și numeroase prelucrări folklorice. Spectrul sonor al Caplei cuprinde creații de diverse genuri - de la oratoriu, cantată, mișă, simfonie, ecclu coral la miniaturile de mare simpatie - lied, romanș, cântec. Lista compozitorilor prezenti în repertoriul coralei este împănătoare - Händel, Haydn, Mozart, Beethoven.

Pe cursul anilor, sub conducerea V. Garștea CCA "Doina" a efectuat numeroase turnee, fiind înalt apreciată și corale "Doina", pe care o deține și în prezent. Multe s-au petrecut în această perioadă - succese și extenuări, aprețieri și neînțelegeri, victorii și sacrificii, trofee și muncă de zi cu zi, maestrul Veronica Garștea rămânând un obiect de venerație și admirație pentru publicul meloman, model de inspirație pentru compozitori și dirijori. Activitatea sa artistică a devenit temă de studii pentru muzicologii, critici de artă și jurnaliști. Și acest fapt nu e îndemăntător, deoarece dirijorul Veronica Garștea trece fiecare piesă corală prin prima suflătuții său, molsplindul-i pe toți cei 70 de artiști ai coralei cu încredințarea psihologică și emotivă a creației interpretate.

Pentru aportul considerabil în dezvoltarea artei interpretative corale și măiestriei dirijorale dna Veronica Garștea a fost distință cu cele mai mari titluri și decorații - Artista Poporului din URSS și Republica Moldova, Laureată a Premiilor de Stat din URSS și Republica Moldova, Cavaler al Ordinului Republicii. Este profesor universitar, O jumătate de secol - o viață de om dedicată scenei, un destin contopit cu cel al Caplei Corale Academice "Doina".

Svetlana Bivol,
muzicolog

Talent, dăruire, maturitate artistică: Veronica Garștea la a 85-va aniversare

În primăvara acestui an, **VERONICA GARȘTEA** poate din nou să creeze muzică în Capela Corală Academică "Doina", artă și suflet, ca în 1948, când a devenit studentă la Școala de muzică "Șt. Neaga" și, mai apoi, la Conservatorul "G. Mușcicov" (1952-1957), unde, studențiască dirijată coral cu Efm Bogdanovitchi, pe atunzi tânăr culezător, care a descoperit și susținut în discipola sa personalitatea artistică. Anume această personalitate au remarcat-o mai apoi și maestrul A. Svegnikov (împreună cu dumnellul) În 1958 V. Garștea și-a perfecționat măiestria la Moscova). V. Mini (pe atunzi conducător al Caplei "Doina"). Din anul 1957, absolventa Conservatorului "G. Mușcicov" Veronica Garștea

Светлана Бивол
Музыковед

Анна Лупу - журналист и писательница. Ее статьи посвящены культуре и искусству. Она была много лет в составе редакционной коллегии журнала "Музыкальный университет".

LITERATURA ȘI ARTA

și maturitate artistică

În aceste zile, Veronica Garștea, prim-dirijor și director artistic al Capellei Corale Academice "Doina", artistă a poporului, laureată a Premiului de Stat, cavaler al Ordinului Republicii, profesor universitar, își celebrează venerabila vârstă de 75 de ani de la naștere și 45 de ani de creație. Cu acest prilej, Filarmonica Națională va organiza un spectacol jubiliar, cu participarea CCA "Doina" și a altor colective corale, care va avea loc la Sala cu Orgă, pe data de 6 aprilie, la orele 16-00.

Născută în una dintre frumoasele primăveri ale pământului moldav, Veronica Garștea și-a însușit plinara vocația renovatoare a acestui anotimp. Lumina, candaoarea și strălucirea s-au imprimat în adâncurile propriii ființe, prefigurând contururile unei autentice personalități, deschizătoare de noi drumuri în arta și cultura muzicală corală. Optimistă, culezătoare, volitivă, înzestrată cu har creator și talent muzical de excepție, V.Garștea a pornit la drum din satul natal Hulboacă-Orhei. S-a înscris în corala "Și, Nisegra" (1948-1952) și la Conservatorul "G. Musicescu" (1952-1957) cu prof. Eftim Bogdanovschi (dirijor cor), perfecționându-și studiile la Moscova cu prof. Al.Svesnikov (1958). Maestru de cor (din 1957), alături de dirijorul V.Minin, Veronica Garștea preia funcția de prim-dirijor al Coralei "Doina" din anul 1952. Între 40 de ani a condus destinatele acestui minunat colectiv (fondat în anul 1930), ducându-l falma în lumea mare a muzicii, atât în țară, cât și în străinătate. Pe parcursul a 45 de ani, destinul profesional al Maestrului Garștea s-a identifiat pe

lui virtuti artistice deosebite, în sens cu acea lume a simbolismului muzical, care se leagă de semnificația emblematică a genului "doina", unul dintre pilonii spiritualității noastre. Repertoriul CCA "Doina" versifică cele mai reprezentative cântecuri din repertoriul clasic național și versal, precum și alese nesele folclorice în prelucrare ca Spectrul genului și stilistică foarte bogată și variată. El cuprinde lucrări aparținând unor epoci diferite: de la preclasică contemporanitate, de la pozitivist al școlii naționale la ai școlii ruse, germană, franceză, italiană, spaniolă, engleză, toneză etc. Cadranul sonor ralei unește într-un univers înalt al creației dintr-unul mai divers: de la producții numentate, ample (cantate, simfonice, simfonice, simfonice-vocal-simfonice) la miniatură (tonice, de maximă intensitate, concentrată (Iledul, rom-cântecul ș. a.). Un rol important îl are în structura repertoriului și în lucrările inspirate din cultul religios și din tematica biblică. Se impun, grandioare și strălucite creații și

LITERATURA ȘI ARTA

Omagiu pentru Veronica Garștea

Omul căruia nu i-a fost sortit să stea măcar o singură dată în fața orchestrei simfonice ori a unui cor academic și, astfel, să simtă povara unei asemenea misiuni nu poate să-și dea seama în ce tensiune emoțională și intelectuală este supus dirijorul pe parcursul unui concert. În cartea sa «Eu sint dirijor», marele muzician francez Charles Munch avea să constate: «A dirija nu este o meserie, ci o vocație: «A dirija nu este o maladie, nu rareori însă cît în mormint. Anii de muncă și studiul nu vor modela un dirijor dacă acesta nu va avea vor exaltare interioară și forță de atracție capabilă să fascineze și muzicienii, și ascultătorii veniți la concert».

Mă gândeam la ceea ce s-ar numi vocație de dirijor în timpul unui concert al Capellei corale «Doina» dirijate de Veronica Garștea. Fîind aproape de scenă, vedeam, mai exact, simțeam cum în acele clipe pentru dumnezei nu există nimic altceva decît muzica. Ceea ce însă mă impresiona în mod special e că dirija cu eași patimă aceeași vigoare, același elan de pară ar fi la concertul său de debut. Aceasta e Veronica Garștea timp de 75 de ani de activitate!

As vrea să menționez că e un caz foarte rar în practica muzicală cînd un dirijor se remane în fața unui colectiv coral pe parcursul unei perioade atît de îndelungate. Și, mai ales, o femeie în funcția de dirijor, care este considerată o specialitate pur bărbătească. Or, Veronica Garștea nu a făcut decît să desființeze acest

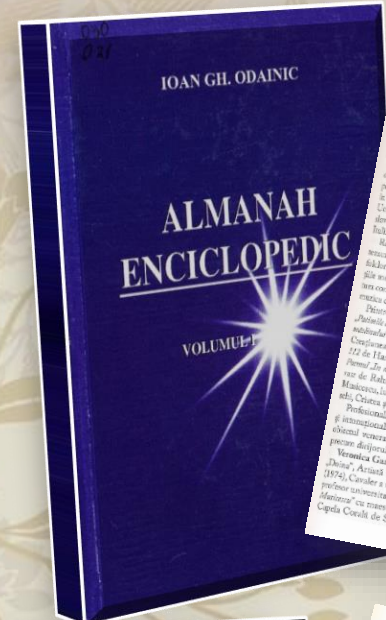
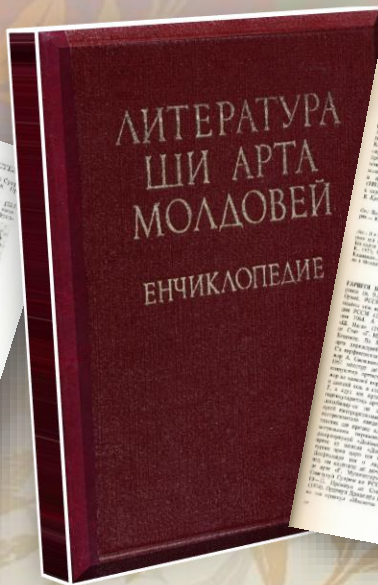

Veronica Garștea. Timbru poștal din Republica Moldova, 2012

Însă cele mai importante distincții i-au fost oferite de public, de elevi, studenți, colegi și prieteni, fiind numită „un mare artist”, „un profesionist devotat”, „prima femeie dirijor”, „doamna de fier a artei corale”, „mentorul și pilonul „Doinei”, „inima „Doinei”, „legenda artei corale naționale”, „decanul artei corale autohtone” și nu în ultimul rând „sevă din seva codrilor orheieni”. [5]

Natalia CHICIUC

PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚE

117 **GAINA**

1948) muzicant. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

GARȘTEA Elena (1917-1992), pianistă, compozitoare, dirigoare. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

GARȘTEA Veronica (1917-1992), pianistă, compozitoare, dirigoare. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

GARȘTEA Veronica (1917-1992), pianistă, compozitoare, dirigoare. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

BIBLIOTECA PUBLICĂ RAIONALĂ
ALEXANDRU DONICĂ ORHEI

Personalități orheiene în domeniul culturii artei și literaturii

Dicționar biobibliografic

GARȘTEA VERONICA
n. 09.03.1927

Dirigoare de cor, profesoară, Veronica Orhei. Studiul Școala medie de muzică "Șt. Muscescu" (1948-1952), Conservatorul "Gavril Ștefănescu" (1952-1957), Cursuri de perfecționare la Moscova cu dirigorul A. Svegnikov (1952-1957); dirigoare (1958-1963); în 1963 este prim-dirigoare la Capela corală a Căminului Cultural din Chișinău. Cadrul didactic la Conservatorul "G. Muscescu" din Chișinău, Israel, Italia, România, Rusia, Spania etc. Repertoriu coral premergător și modern. A promovat un număr impresionant de tineri în domeniul muzicii. Distincții: Artiste Eminentă din R.S.S.M. (1966); Artiste a Poporului din U.R.S.S. (1967); de Merit (1981); Laureată a Onoarei (1960) și Drapelului (1960); Ordinul Republicii (1992).

BIBLIOGRAFIE
I. Izolda. Doina: Capela corală academică. - Ch.: Hyperion, 1990. - 90 p. il.

Serafim Buzilă

Interpreți DIN MOLDOVA

Lexicon enciclopedic (1460-1960)

Editura ARC

GARȘTEA Veronica (1917-1992), pianistă, compozitoare, dirigoare. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

GARȘTEA Veronica (1917-1992), pianistă, compozitoare, dirigoare. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

GARȘTEA Veronica (1917-1992), pianistă, compozitoare, dirigoare. A fost prima femeie care a purtat ca decor pe umerii ei o automobile. Artistă care a scris și a interpretat cântecul "O așteptare în noaptea de Sânziene" în 1948.

FUNDAȚIA INTERNAȚIONALĂ DE CULTURĂ ȘI ARTĂ „VERONICA GARȘTEA” ORGANIZEAZĂ CONCURSULUI „VOCEA DE AUR A MOLDOVEI”

Fundația Internațională de Cultură și Artă „Veronica Garștea” a desfășurat prima ediție în anul 2002 a Concursului Național „Vocea de Aur a Moldovei”. Scopul : identificarea și promovarea celor mai talentați interpreți, capabili să ducă faima Republicii Moldova în lume, să contribuie la dezvoltarea artei și culturii naționale și internaționale.

Agenția INFOTAG, președintele Fundației, Veaceslav Achindinov, fiul regretatei artiste Veronica Garștea, consideră că acest concurs este unic pentru CSI. La eveniment pot participa cetățenii Moldovei cu vârsta cuprinsă între 18 și 50 de ani, indiferent de locul sau țara de trai și dacă au sau nu studii muzicale.

Veronica Garștea, considera că poporul moldovean este foarte talentat și acest lucru trebuie demonstrat prin acțiuni concrete. „Vom fi nespuse de bucuroși, dacă vom reuși să găsim un interpret talentat care să ducă faima Moldovei la fel ca Maria Bieșu”, a menționat Veronica Garștea.[7]

PREZENȚE ÎN INTERNET

<https://no14plusminus.ro/2012/09/page/3/>

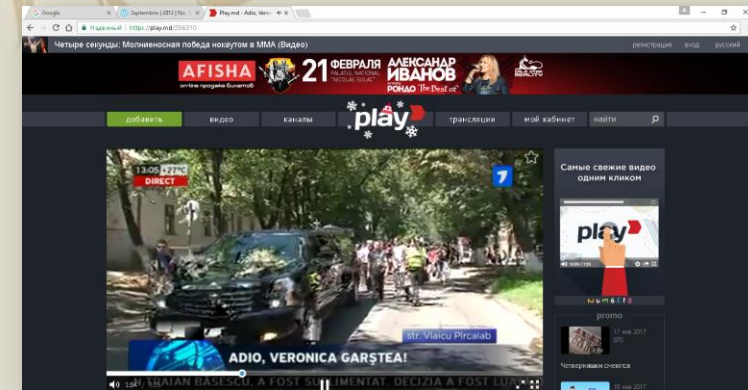
<http://jurnal.md/ro/import/2012/7/17/veronica-garstea-prim>

<http://www.moldovenii.md/md/news/view/section/543/i>

<http://moldova-suverana.md/article/oameni-de-cr>

<https://play.md/256310>

BIBLIOGRAFIE

1. BUZILĂ, Serafim. Garștea Veronica, dirijor de cor și profesoară. In: *Interpreți din Moldova: lexicon enciclopedic (1460-1960)*. Chișinău: Ed. ARC, 1996, pp. 195-196. ISBN 9975-928-02-1.
2. CHISELIȚĂ, Vasile. Talent, dăruire, maturitate artistică: Veronica Garștea la a 85-ea aniversare. In: *Arta 2012 : Arte audio-vizuale*. 2012, pp. 199-201. ISSN 1857-1050.
3. *Capela corală Academică „Doina”* [on-line] [citată 07 febr. 2017]. Disponibil: <http://moldovenii.md/md/people/73>.
4. Garștea Veronica. In: *Literatura și arta Moldovei: enciclopedie*. Chișinău, 1985, p. 147.
5. CHICIUC, Natalia. *Prima doamnă dirijor din Republica Moldova a spus adio acestei lumi...* [on-line] [citată 07 febr. 2017]. Disponibil: <https://no14plusminus.ro/tag/natalia-chiciuc/page/3/>
6. LUPU, Marian. *Mesaj de condoleanțe* [on-line] [citată 23 febr. 2017]. Disponibil: <http://parlament.md/Actualitate/Noutati/tabid/89/NewsId/626/Default.aspx>
7. *Fundația internațională de cultură și artă „Veronica Garștea” organizează concursul „Vocea de aur a Moldovei”* [on-line] [citată 23 febr. 2017]. Disponibil: <http://www.infotag.md/reportaje/765362/>

RESURSE ELECTRONICE

- ❖ Colecția Bibliotecii Științifice USARB: <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/tinread.jsp>
- ❖ http://81.180.66.9:1701/primo_library/libweb/action/search.do?mode=Basic&vid=373SUO_V1&tab
- ❖ <https://no14plusminus.ro/2012/09/page/3/>
- ❖ <https://no14plusminus.ro/tag/natalia-chiciuc/page/3/>
- ❖ <http://moldovenii.md/md/people/73>
- ❖ <https://play.md/234397>
- ❖ <https://ru.scribd.com/doc/131304038/Personalitati-orheiene>
- ❖ https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Talent%20daruir
- ❖ <http://www.infotag.md/reportaje/765362/>

REALIZAT:

E. Țurcan, bibliotecar Oficiu Documente Muzicale

S. Ciobanu, șef Centrul Marketing. Activitate editorială

A. Antonova, bibliotecar

REDACTOR:

E. Harconița, director BȘ USARB

L. Mihaluța, director adjunct BȘ USARB